

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXV. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 12/2015

Na matrikách jednoduchšie

Pomáhame slovenským učiteľom v cudzine

Vysvedčenia úspešným „participatívnym“

NAJ Babička a Dedko k nám prišli zo sveta

Milí čitatelia,

decembrový príhovor by sa patrilo písať pri praskajúcom kozube nad šálkou vareného vína. No počasie zatiaľ láme teplotné rekordy a ľudia chodia po ulici div nie v tričkách. Ktovie, možno sa zima priradenie v najbližších dňoch o to prudšie. Akoby tým, čo sa na ňu potrebujú pripraviť, chcela dať pár dní náskok.

Posledným tohtoročným číslom vzdávame hold najmä našej staršej generácii. Vyvrcholila súťaž o NAJ Babičku a Dedka Nového Mesta, zoznámili sme sa s jej víťazmi. Mnohí máme za sebou cenné kultúrne zážitky – Galakoncert v Stredisku kultúry, divadelné predstavenia v Slovenskom národnom divadle a v Radošinskom divadle aj príjemné podujatia, ktoré si „doma“ zorganizovali denné centrá seniorov samy. Niekde privítali renomovaných umelcov, inde staršiu generáciu potešili spevácičkovia z materských a základných škôl. Na niektoré stretnutia sme sa zašli pozrieť, aby sme vám o nich mohli povedať viac.

Ocenenie Senior roka, ktoré si z rúk primátora prevzal pán Ing. Anton Hulman, potešilo nielen seniorov z klubu na Kramároch. Keď si o ňom prečítate, iste uznáte, že titul sa dostal do správnych rúk.

Predstavíme vám ďalšie štyri projekty, ktoré vďaka vašim hlasom získali podporu z participatívneho rozpočtu. Veríme, že v článkoch od ich tvorcov – prevažne mladých - nájdete inšpiráciu i poučenie. Aby ste v ďalšom ročníku priniesli vlastné dobré nápady, odhodlali sa zlepšiť život vo vašom okolí, rozšíriť dostupné športové či spoločenské aktivity, prispieť ku skrášleniu Nového Mesta.

K Vianociam neodmysliteľne patrí návšteva chrámu, modlitba i zamyslenie. Nie je náhodou, že Potulky históriou nás tento mesiac zavedú do evanjelického Nového kostola na Legionárskej ulici. Stojí na hranici Starého a Nového mesta a roky slúži veriacim z viacerých mestských častí.

V mene všetkých členov redakčnej rady, kolegov i spolupracovníkov Hlasu Nového Mesta vám prajem krásne a pokojné vianočné sviatky. Či už budú biele alebo zelené, verím, že si nájdete čas na stretnutia s blízkymi a prežijete ich v šťastí a zdraví.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

O zeleň sa chceme starať lepšie

str. 5

Ľuďom na ulici hrozí zima

str. 11

Aj do školy chcú ísť na bicykli!

str. 12

Na Kramároch majú Seniora roka

str. 15

Kostol, ktorý slúži od roku 1933

str. 16

Kostelničák opäť majstrom sveta

str. 18

Obálka:

Motýľ v novembri?

Ako dúhový šarkan sa uplatnil vynikajúco – a páčil sa Snímka Boris Caban

Predvianočná...

Keď sa blížia veľké sviatky, oddávna počítujeme nutkanie „obliecť do sviatočného“ aj naše príbytky, vyčistiť ich, upratať a vyzdobiť, dať najavo, že vieme o výnimočnosti nadchádzajúcich dní. Vianoce sú však osobité sviatky. Nielen všetko naokolo by malo hlásať ich príchod slávnostnou atmosférou. Aj v našom vnútri by na ne čosi malo byť ticho pripravené... Inak povedané, dôležitejší než slávnostná tabuľa prehýbajúca sa pod množstvom jedla je ten prázdny tanier prichystaný bokom pre hladného pocestného. Dáva najavo, že aj hlboko v srdci sme odstraňovali prašné nánosy všedných dní a opäť sme ho naladili na tóninu, ktorú v ich hukote miestami už ani dobre nepočuť. Skvelé. Lebo len tak sa dokážeme rozozvučať tajomným vianočným posolstvom pre kresťanov – inak by v nás nemalo s čím rezonovať...

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlaac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 30. 11. 2015,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Ing. Marek Líška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Mgr. Marek Tettinger, **tajomník:** Mgr. Ján Borčín.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.
Tlač: UltraPrint, s.r.o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 12/2015.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Spustili sme stránku parkovanie.banm.sk

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto a Novomestská parkovacia spoločnosť s r.o. spustili novú špecializovanú internetovú stránku, ktorá bude prinášať informácie o pripravovanej novej parkovacej politike. Tú by mal na budúci rok v Novom Meste odštartovať pilotný projekt regulovaného parkovania v okolí Zimného štadióna.

Na stránke **parkovanie.banm.sk** budú zverejňované všetky dokumenty a aktuálne informácie o parkovacej politike, ktorá prinesie aj nové pravidlá do parkovania v našej mestskej časti. Nájdete tu základ-

né dokumenty, informácie o parkovacej politike a o pilotnom projekte, kontakty na pracovníkov Novomestskej parkovacej spoločnosti, oznamy pre občanov a pod.

Ako sme vás už informovali v novembrovom vydaní Hlasu Nového Mesta, nová parkovacia politika by v našej mestskej časti mala byť zavedená na budúci rok. Pilotný projekt rezidenčného a plateného parkovania sa bude týkať okolia Zimného štadióna Ondreja Nepelu či Národného tenisového centra, teda lokality ohraničenej ulicami Vajnorská, Bajkalská a Trnavská cesta. Novomestská parkovacia spoločnosť

tu v uplynulých týždňoch vyznačila stovky modrých parkovacích boxov. Nasledovať by mali postupne ďalšie časti.

Po tom, čo schválili zásady celomestskej parkovacej politiky Zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy, nadväzujúce dokumenty a pravidlá bude schvaľovať aj Zastupiteľstvo Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Predovšetkým nimi sa bude riadiť regulované parkovanie v našej mestskej časti.

Podrobnejšie sa téme budeme venovať v nasledujúcich vydaniach Hlasu Nového Mesta. *(bor)*

Na matrike vybavíme mnohé veci jednoduchšie

Od 1. októbra 2015 nastali legislatívne zmeny, ktoré v mnohom až prevratne uľahčujú občanom vybavovanie osobných záležitostí na matrike. Zákon 124/2015 zaviedol pojem Elektronická matrika - špeciálny portál obsahujúci elektronické formuláre. Ich vyplnením a podpísaním zaručeným elektronickým podpisom môže občan Slovenskej republiky alebo cudzinec prihlásený na pobyt v SR využívať vybrané elektronické služby matričných úradov. Elektronické služby matrik sú zároveň aj informačným systémom, ktorým sa okrem iného zabezpečuje vzájomná elektronická komunikácia medzi orgánmi verejnej moci na úseku matrik.

Akú výhodu to prináša v praxi? Úradný výpis z matriky (rodný, sobášny a úmrtný list) si občania môžu vyzdvihnúť na ktorejkoľvek pripojenej matrike. Na Slovensku je 973 matričných úradov a Ministerstvo vnútra SR pravidelne zverejňuje na svojom webovom zozname a na ústrednom portáli

verejnej správy zoznam matričných úradov pripojených na informačný systém elektronickej matriky. V súčasnosti by už mali byť pripojené všetky matričné úrady, ktoré majú vo svojej oblasti nemocnice alebo pôrodnicu.

O úradný výpis môže záujemca požiadať na matričnom úrade, ktorý je preňho najvýhodnejší a najdostupnejší, v mieste bydliska, pracoviska, školy a podobne. Ušetrí náklady na cestovanie, a najmä čas. Matričný úrad Bratislava – Nové Mesto môže teda po novom vydať výpis z matriky aj občanovi, ktorý sa narodil v Košiciach, manželstvo uzavrel v Martine a jeho blízky príbuzný zomrel kdekoľvek na území Slovenska. Poplatok za vydanie výpisu zostal nezmenený, predstavuje päť eur za jeden výpis.

Ďalšou zmenou je, že občan SR predkladá príslušnému matričnému úradu najmenej sedem dní pred uzavretím manželstva všetky zákonom stanovené doklady. Doposiaľ nebola určená žiadna lehota pre našich

štátnych príslušníkov. Zjednodušenie pocíťia aj cudzinci, ktorí chcú uzavrieť manželstvo so slovenským štátnym občanom – už nemusia predkladať Osvedčenie o spôsobilosti na uzavretie manželstva, len doklad o osobnom stave.

Schválená novela zákona o matrikách prináša pozitívne ohlasy aj od obyvateľov Nového Mesta, ktorí oceňujú zjednodušenie postupov.

*Viera Zámečníková,
vedúca Matričného úradu
Snímka Jana Plevová*

Vianočné posedenie pre osamelých

Mestská časť ani v tomto roku nezabudla na svojich osamelo žijúcich seniorov. Starosta Rudolf Kusý, predstavitelia samosprávy a miestneho úradu ich srdečne pozývajú na slávnostnú večeru, ktorá sa uskutoční 22. decembra v hoteli Devín, Riečna ul. č. 4 o 15. h. Zúčastniť sa jej môžu obyvatelia Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, ktorí žijú v domácnosti osamelo a v Bratislave a blízkom okolí nemajú príbuzných. **Do 8. decembra 2015** je potrebné prihlásiť sa na Miestnom úrade

Bratislava - Nové Mesto, Junácka č. 1, odd. sociálnych služieb. Prihlášku si môžete vyzdvihnúť a vyplnenú ju odovzdať osobne na 3. posch. č. dverí 310, zverejnená je aj na stránke **www.banm.sk** (podstránka oddelenia sociálnych služieb, sekcia sociálne príspevky).

Seniorom, ktorí splnia uvedené podmienky, bude zaslaná osobná pozvánka poštou. Blížšie informácie poskytne telefonicky Mgr. Laliková na čísle 49 253 377. *(so)*

Ocenili účastníkov a veteránov protikomunistického odboja

Na pôde Bratislavskej župy sa 22. októbra konalo slávnostné odovzdávanie dekrétov sedemnástim účastníkom a veteránom protikomunistického odboja z Bratislavského kraja. Ocenenia odovzdal predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Ondrej Krajňák. Za devätnástich zosnulých prevzali ocenenie in memoriam ich blízki.

Väčšina z ocenených - označených za politicky nespohľadlivých občanov - si počas komunistickej totality Československa vyslúžila roky služby v takzvaných Pomoc-

ných technických práporoch vtedajšej Československej ľudovodemokratickej armády alebo väzenie. Pre mnohých sa utrpenie neskončilo ani po prepustení do civilu či na slobodu. Za svoje postoje trpeli spolu so svojimi rodinami až do pádu komunizmu. Práve preto im ako malé zadosťučinenie a morálne ocenenie v mene spoločnosti priznáva ÚPN od roku 2006 a 2009 postavenie účastníkov protikomunistického odboja a veteránov protikomunistického odboja.

Medzi ocenenými boli aj Novomešťania pán Oskar Slávik a pani Blažena Vildomcová. Žiaľ, pán Ján Košút, ktorého sme čitateľom Hlasu Nového Mesta v minulosti predstavili v profilovom rozhovore, sa svojho ocenenia nedožil, dekrét prevzali jeho najbližší príbuzní. (red), snímka bsk

Žiacky parlament je cennou skúsenosťou

Kým miestne zastupiteľstvo mení svoje zloženie vždy po voľbách, zloženie žiacke-

ho parlamentu sa obnovuje pri odchode jeho skúsenejších členov na stredné školy. Dôležité je, že tradícia pretrváva a najmladšia generácia dostáva šancu vyjadriť sa o veciach, ktoré sa jej týkajú. Aktívni zástupcovia školákov sa 27. októbra stretli na miestnom úrade so starostom Rudolfom Kusým, jeho zástupcom Stanislavom Winklerom a pracovníkmi oddelenia školstva. Oboznámili sa s činnosťou samosprávy aj miestneho úradu, vzájomne sa spoznali a hovorili o témach, ktorým sa budú venovať.

Jedným z cieľov činnosti žiackeho parlamentu je dosiahnuť, aby sa mladí ľudia naučili verejne vystupovať a obhajovať svoj názor. „Povzbudzujeme žiakov, aby sledovali fungovanie vecí zaužívaných v školách a nebáli sa aktívne o nich vyjadriť. Dávame im príležitosť spolupracovať na zmenách. Sú spojovacím článkom medzi žiakmi a vedením školy. Schopnosť komunikácie a prezentácie vlastného názoru sa im v živote zídne,“ uviedol Vladimír Novák, vedúci školského oddelenia na miestnom úrade. (jš)

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. Andrej Árva

Pred rokom som ako nezávislý kandidát na poslanca miestneho zastupiteľstva získal dôveru občanov našej mestskej časti. Do komunálnej politiky som sa rozhodol zapojiť z prozaického dôvodu. Životné i profesijné skúsenosti ma presvedčili, že ak mi nie je ľahostajný stav a rozvoj mestskej časti a Bratislavy ako celku, môžem to ovplyvniť a zmeniť len vlastným pričinením. V súčasnosti pracujem ako člen školskej komisie a komisie územného plánovania, urbanizmu a výstavby.

V oblasti školstva sa prostredníctvom projektu ISRMO (Integrovaná stratégia

rozvoja mestských oblastí) podarilo zrealizovať finančne náročné a komplexné rekonštrukcie základných škôl a predškolských zariadení. Prispelo to k zatraktívneniu bývania v mestskej časti predovšetkým pre mladé rodiny s deťmi. Zasadzujem sa, aby modernizácia pokračovala a dokončili sa rozpracované projekty.

V komisii územného plánovania, urbanizmu a výstavby sa snažím o konštruktívne pripomienkovanie investičných zámerov s cieľom zohľadniť budúci rozvoj. Predovšetkým veľké investičné projekty na území Nového Mesta vnímam ako výrazný a dlhodobý zásah do života obyvateľov v blízkom i vzdialenejšom okolí.

Vďaka činnosti developerov narastá počet miestnych obyvateľov, no zvyšuje sa aj počet ľudí prichádzajúcich za prácou.

Mesto sa zahusťuje a my sme svedkami kritického stavu v doprave. Verejné komunikácie nestačia na množstvo áut a nemenej pálčivý je problém s parkovaním. Otázkou zostáva, ako zabezpečiť potrebné funkcie, a nepripustiť, aby výstavba negatívne zasiahla do života obyvateľov, ako sa to stalo na Bielom kríži či v Dimitrovke.

Preto som zástancom rezidenčného parkovania. Hoci tento projekt vyvoláva aj negatívne reakcie, riešenie už nie je možné odkladať. V súčasnosti neexistuje žiadna regulácia parkovania, a aj keď nemožno vyhovieť všetkým, dôležité je zaviesť systém, ktorý sa bude vyvíjať a prispôbovať predovšetkým Bratislavčanom.

Kontakt: 0903 109 139,
andrej.arva123@gmail.com

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

O zeleň sa chceme starať koncepčne

Zeleň v mestskom priestore sa stáva pre obyvateľov čoraz väčšou hodnotou. Citlivosť na túto tému nie je vysoká len preto, že zelene je v urbanizovanom prostredí prirodzene menej, ale predovšetkým preto, že sme často boli svedkami jej likvidácie - takej, ktorá nebola v súlade či už so zákonom, alebo s verejným záujmom. Nedávny príklad nelegálneho výrubu stromov na Kolibe je, žiaľ, len jedným z mnohých prípadov.

Priamym dôsledkom je dnešné veľmi ostrážité nastavenie verejnosti voči akémukoľvek výrubu stromov. Aj voči takému, ktorý je potrebný, alebo dokonca nevyhnutný, ak stromy nielenže už nedokážu plniť svoju funkciu, ale stávajú sa skôr ohrozením. O tom, že také riziko môže byť naozaj životu nebezpečné, sa Bratislava presvedčila pred necelým rokom, keď došlo k tragickému úmrtiu malého školáka v areáli jednej z karloveských škôl po páde časti stromu.

Pracovná skupina

Naša mestská časť v porovnaní s ostatnými časťami Bratislavy netrpí nedostatkom stromov a zelene. Bojuje však s iným problémom, a tým je celkový stav drevín. Mnohé už nadsluhujú, resp. sú napadnuté rôznymi škodcami a ochoreniami, pritom ich ošetrovanie už nie je možné. A keďže sa stromy ukázali ako jedna z najdôležitejších tém pre obyvateľov aj v participatívnom rozpočte, rozhodli sme sa pristúpiť k problému koncepčne. Zlý stav stromov a výrazná občianska podpora tak viedli k vzniku projektového tímu, ktorý spája oddelenia životného prostredia a participácie na úrade s EKO-podnikom. Na základe celkovej situácie a občianskych podnetov si tento projektový tím stanovil nasledujúce úlohy:

- postupné odborné zmapovanie celkovej situácie;
- realizáciu pilotných projektov výrubu a výsadby nových drevín;
- sformovanie dlhodobej stratégie výsadby a starostlivosti o zeleň;
- manuál starostlivosti o zeleň pre verejné inštitúcie v správe mestskej časti, ako sú napríklad školy a škôlky.

Všetky tieto úlohy sa budú naplňovať s maximálnou možnou mierou zapojenia verejnosti. Jednotlivé výstupy, kroky a rozhodnutia pracovného tímu sa budú zverejňovať, aby k nim aktívni a zainteresovaní obyvatelia mohli vysloviť svoje pripomienky.

Pilotné projekty

Pilotné projekty sa budú realizovať v niekoľkých etapách. Najprv prebehne expertné posúdenie stromov, ktoré zahŕňa nasledovné zistenia: Presne vymedzenú polohu a majetkovoprávne vzťahy. Počet výsadbových výrezov a ich celkový stav - teda ktoré sú osadené stromami a ktoré sú prázdne. Posúdenie stavu stromov z hľadiska veku, zdravotného stavu, rozloženia koruny a koreňového systému. Ďalej sa zistí druh vysadených stromov. Dôležité je aj posúdenie a presné lokalizovanie inžinierskych sietí na miestach výsadby.

Druhú etapu by predstavovalo verejné stretnutie s obyvateľmi predmetného územia, na ktorom sa bude zisťovať ich pohľad na zeleň v lokalite. Na stretnutí sa predloží plán postupnej a cielenej obnovy stromoradií - výrubu starých a výsadby nových stromov.

Po verejnej konzultácii sa pristúpi k realizácii. Prvý krok - výrub pôvodných stromov, ktoré nie sú v náležitom stave, druhý krok - úprava výsadbových jám podľa potrieb, pretože pôvodné výsadbové priestory v chodníku sú často príliš malé a nespĺňajú normu stanovenú na

Prunus serrulata
'Amanogawa'

5 metrov štvorcových pre nový strom. Tretí krok by predstavovala výsadba nových stromov.

Z dendrologického hľadiska by v úzkych priestoroch pre stromy umiestnené v chodníkoch pred budovami boli najvhodnejšie druhy s úzkou korunou. V budúcnosti by tak nenastalo neželané tienenie bytov ani kontakt drevín s fasádou domu. Najvhodnejší takýto druh je stĺpovito rastúca okrasná hruška (*Pyrus calleryana* 'Chanticleer'). Ide o spoľahlivý druh do mestských výsadiieb, jeden z prvých stromov olistujúcich sa na jar, s príjemným jarným efektom kvitnutia. Udržiava si stĺpovitý habitus, má pestré jesenné sfarbenie a listy opadávajú neskoro. Ďalším druhom, ktorý môžeme zvážiť na takú výsadbu, je aj stĺpovito rastúca okrasná čerešňa (*Prunus serrulata* 'Amanogawa'). Možností je, samozrejme, viacero. Popri dlhodobej koncepcii bude zohrávať dôležitú úlohu pohľad obyvateľov daného územia.

Dá sa konštatovať, že zelene, a najmä stromov v mestskom prostredí nikdy nie je dostatok. Lenže nájsť tie správne druhy a zvoliť efektívny spôsob údržby určite nie je ľahká úloha. Nejde však o neriešiteľný problém, ak sa ľudia presvedčia, že zmeny sa dejú v ich prospech. Pracovný tím z miestneho úradu sa pokúsi urobiť pre to čo najviac. Jednoducho: tešíme sa na spoluprácu.

Peter Nedoroščik

Pyrus calleryana
'Chanticleer'

Päťdesiat nových smetných košov pre Nové Mesto

Predstavitelia projektu rezidiencií Pri mýte odovzdali 23. októbra starostovi Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto Rudolfovi Kusému 50 nových smetných košov. Počas novembra boli postupne osadené v lokalite novej výstavby a prispejú k čistote v okolí tejto obytnej zóny.

„Uvedomujeme si zodpovednosť v rámci nášho projektu i v jeho okolí. Preto sa sústreďujeme na aktivity, ktoré napomôžu čistote i poriadok. Jednou z nich je aj odovzdanie týchto smetných košov,“ uviedol predstaviteľ rezidiencií Pri mýte Michal Padych. Osadenie nových smetných košov je súčasťou dohody, ktorú uzatvorili investor stavby a predstavitelia mestskej časti. Jednotlivé investície sa zameriavajú prioritne na skvalitnenie života v tejto lokalite (z ďalších aktivít je to napríklad podpo-

ra rekonštrukcie základnej a materských škôl na Českej a Šuňavcovej ulici i aktivít občianskeho združenia Vagus).

„Už pri úvahách o rezidenciách Pri mýte sme si dali za cieľ priniesť do mestskej časti okrem nového bytového komplexu aj podporu verejných a komunitných aktivít v blízkom okolí projektu. Som rád, že sa nám tento cieľ darí naplňovať,“ uviedol Michal Padych. Tento prístup ocenil aj starosta mestskej časti Nové Mesto Rudolf Kusý. „Som veľmi rád, že investor sa stará o okolie svojej stavby. Nové smetné koše prispievajú k udržiavaniu čistoty a poriadku v našej mestskej časti.“

Lokalita Pri mýte sa nachádza medzi ulicami Račianska, Kominárska a Škul-tého.

(mt)

Snímka Jana Plevová

Cestujem z Bratislavy do Pezinka

Koľkými zónami prechádzam?

Prechádzam piatimi zónami

Bratislava centrum	100 (počíta sa dvakrát)
Bratislava okraj	101
Svätý Jur	510
Pezinok	520

Kolko zónový lístok potrebujem?

Potrebujem 5 zónový lístok.

Kolko mi platí cestovný lístok?

Cestovný lístok mi platí v 5 zónach 90 minút.

Kde si kúpim cestovný lístok?

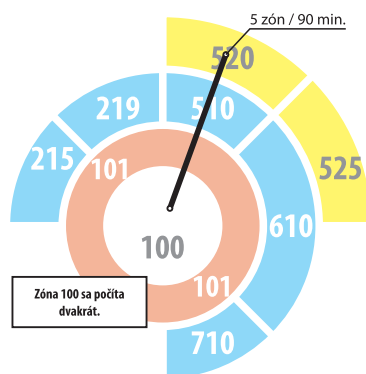
Cestovný lístok si kúpim v automate, v predajni DPB, v predajni Slovak Lines alebo na železničnej stanici. Ak cestu začínam v prímestskom autobuse, môžem si lístok kúpiť aj priamo u vodiča.

Kolko ma stojí cestovný lístok?

Cestovný lístok na jednu cestu stojí 1,80 €.

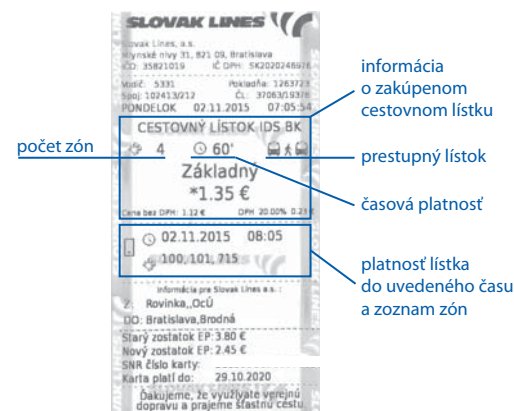
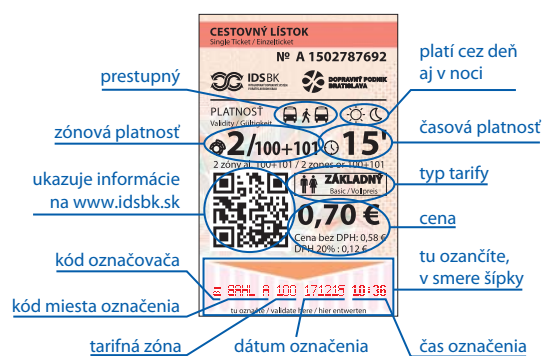
Prečo si mám vybrať integrovanú dopravu?

Pretože sa viem vyhnúť kolónam na cestách. Jednoducho sa z Bratislavy prepravím vlakom do Pezinka a do cieľa využijem niektorý z autobusov vychádzajúcich zo stanice v Pezinku.

Prechodné obdobie, počas ktorého môžu seniari vo veku nad 70 rokov a držiteľia ŤZP cestovať rovnako ako doposiaľ, končí 31. decembra 2015.

Čo vidíte na cestovnom lístku

Zahraničných učiteľov zaujímala metodika výučby

Základná škola s materskou školou na Odborárskej privítala v októbri 33 učiteľov zo slovenských stredných, základných a materských škôl v Chorvátsku, Srbsku, Maďarsku a Rumunsku. Centrum ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského pripravilo pre nich vzdelávací týždeň na Slovensku, počas ktorého spoznávali metódu využívania informačných technológií vo výučbe na našich školách. Program im obohatili prednášky, spoznávanie slovenských reálií a kultúrnych pamiatok. Menší aj väčší žiaci zo školy v Dimitrovke ich privítali tradičným chlebom a soľou a pridali niekoľko milých hudobných vystúpení.

„Kontakt so Slovenskom a živým jazykom je pre učiteľov veľmi dôležitý,“ hovorí Mgr. Ľudmila Ábelová z Centra ďalšieho vzdelávania UK. „V každej krajine sú iné podmienky, napríklad v Srbsku žije veľká komunita Slovákov a ľudia tu hovo-

ria skutočne peknou slovenčinou. V rumunskom Bihore a Nadlaku sa zase zachoval jazyk vo svojej staršej podobe. V niektorých krajinách žiakov a študentov v slovenských školách ubúda, vzhľadom na to, že pri jazykovo zmiešaných partnerstvách sa v rodinách prestáva komunikovať v slovenskom jazyku. Preto je veľmi dôležité, aby sme podporovali vzdelávanie krajských učiteľov a zvyšovali ich zručnosť v používaní slovenského jazyka. Veľmi dôležitou cieľovou skupinou sú učitelia materských škôl, aby podporovali vývin jazykových zručností v slovenskom jazyku u tých najmenších. Nemenej potrebné sú odborné vzdelávacie aktivity pre učiteľov základných a stredných škôl.“ Okrem vzdelávacích programov, ktoré centrum

pre krajských učiteľov každoročne pripravuje, zabezpečuje aj ukážky výučby na našich školách a výmenu skúseností medzi pedagógmi.

Text a snímka Jana Škutková

1 Gbit INTERNET

Najrýchlejší optický internet
Bezplatné telefonovanie
Vyše 230 TV staníc

17,92 €
MESAČNE

0650 777 777 • bratislava.antik.sk

Čas na vysvedčenia II

Predstavíme vám ďalšie štyri projekty, ktoré ste si vybrali v tohtoročnom participatívnom rozpočte - opäť vlastnými slovami koordinátorov a koordinátoriek projektov. Po Slamenom domci sa ďalší z našich projektov dostáva aj za hranice našej mestskej časti. Gaudího dielňa získala podporu Slovenského audiovizuálneho fondu, o projekte bude natočený film s názvom Múr.

**Participatívny
rozpočet**

Nové Mesto v našich rukách

Revitalizácia kaverny

Obnova veliteľskej delostreleckej kaverny z prvej svetovej vojny na Kamzíku sa začala prvými úpravami v marci. Naše združenie Bunkre využilo skúsenosti z revitalizácie kaverny v Dúbravke, kde sa už tento objekt využíva ako múzeum. Najviac sa vykonalo v druhej polovici júna. Okrem potrebného odkopania a osadenia mreží sa začalo pracovať aj v interiéri. Najdlhšie trvalo zarovnanie podlahy objektu a jeho kompletne vyčistenie od nánosov a drobnejšieho odpadu. Nasledovala inštalácia osvetlenia, výroba a osadenie kovových schodov a zábradlia, odstránenie grafitov a tagov na betónových

stenách objektu. Slávnostné otvorenie sa konalo 4. júla, kde sme širokej verejnosti prvý raz predstavili zámer OZ Bunkre vytvoriť múzeum prvej svetovej vojny. Aj preto je v kaverne umiestnená čiastková expozícia, ktorá sa časom bude rozširovať. Kaverna sa teší vysokej návštevnosti. Do prvej polovice októbra ju navštívilo približne 1 700 obyvateľov. Veríme, že aj keď pamätníci daného obdobia už nežijú, môžeme záujemcom takýmto spôsobom priblížiť určitú časť dejín, ktorej súčasťou bola aj Bratislava

Jakub Kuruc

Trh na Kramároch

Keďže ide o aktivitu, ktorá je v našej mestskej časti nová, tento projekt prešiel azda najväčšími peripetiami a úskaliaми - na jeho fungovanie bude zrejme potrebné aj nové všeobecne záväzné nariadenie prijaté naším zastupiteľstvom. Snaha o zavedenie tradície lokálnych trhov - sobotných/farmárskych aj príležitostných (vianočných, veľkonočných, charitatívnych a pod.) sa tak naplní až v budúcom roku. Pilotnou akciou bude Malý vianočný trh, ktorý sa uskutoční v adventnú nedeľu 6. 12. 2015 v popoludňajších hodinách v priestoroch DK Kramáre. Vo veľkej sále i v priestoroch klubu dôchodcov usporiadame príležitostný trh s vianočným ladením. V hornej sále si návštevníci budú môcť zakúpiť v stánkoch predmety súvisiace s vianočnými sviatkami - drobné darčeky, dekorácie, pochutiny a pod. V priestoroch klubu budú môcť predávať sami obyvatelia Kramárov (ktorí sa prihlásia vopred na adrese: ozkramarcan@zoznam.sk), a to vlastnoručne vyrobené predmety a výrobky. K dispozícii bude i občerstvenie v miestnom bufete. Zapojiť by sme chceli aj deti s rodičmi z RC Kramárik, či už formou vystúpení alebo súťaží, napr. v zdobení medovníkov, ozdôb na stromček a pod.

Andrea Ostrihoňová

Cyklostojany

Projekt sa začal vypísaním ankety, kam by ľudia chceli umiestniť stojany, kde by bezpečne zaparkovali bicykle. V ankete sme navrhli niekoľko lokalít, kde sme predpokladali najväčšiu potrebu umiestnenia stojanov, ale ponechali sme možnosť navrhnúť aj iné lokality. Z vyše 80-ich respondentov, ktorým sme pri rozhodovaní dali váhy (podľa frekvencie ich používania bicykla) vznikol zoznam s takmer 30-imi lokalitami, kde by boli stojany najvhodnejšie. Financie postačovali na osadenie pätnástich stojanov a umiestňujeme ich v prvých piatich lokalitách, ktoré vzišli z verejného hlasovania s výraznejším náskokom pred ostatnými. Sú to:

Cyklisti si vyžiadali stojan na nádvorí OD Slimák. Mal by sa tam objaviť do konca novembra

Takýto cyklostojan získali žiaci zo školy Za kasárňou počas nedávnej rekonštrukcie. Parkujú v ňom bicykle i kolobežky

- Račianske mýto (pri bagetérii za zastávkou MHD v smere na Hlavnú stanicu)
- OD Slimák
- Základná škola Sibírska 39
- Fakulta manažmentu UK, Odbojárov 10
- Železničná stanica Vinohrady (od Gaštanového hájika)

Prekvapením bolo druhé miesto a zistenie, aký populárny je OD Slimák pre ľudí prepravujúcich sa na bicykli, preto sme sa rozhodli umiestniť tam po dva stojany z každej strany (od Kukučínovej aj od Háľkovej ulice). Pred Fakultu manažmentu a Farmaceutickú fakultu UK boli umiestnené štyri stojany (na zaparkovanie ôsmich bicyklov). Stojany boli vyrobené koncom júla a ich osadenie sme naplánovali na druhú polovicu novembra.

Peter Netri

Gaudiho dielňa

Je projektom premeny spoločného priestoru – industriálnych plôch betónových múrov na komunitné umelecké dielo, ktoré odráža spoločné cítenie, zážitky a konanie ľudí žijúcich v Mierovej kolónii. Počas prvého roku dobrovoľníci vyčistili a upravili znečistený a zdravie ohrozujúci priestor, aby ľudia nemuseli mať obavy pri prechádzaní týmto miestom. Časť múru zazelenili a prostredníctvom workshopov začali tvoriť (ne)tradičnú mozaiku inšpirovanú prácou katalánskeho umelca A. Gaudiho v Guellovej kolónii v Barcelone. Projekt bol taký zaujímavý, že aj náhodní okoloidúci tu trávili čas rozhovormi s dobrovoľníkmi rôzneho veku a do diela sa postupne zapájala stále širšia verejnosť. Časť plotu určená na mozaiku sa postupne zväčšovala, pribúdalo tvorcov a projekt úspešne pokračoval a pokračuje aj v tomto roku. Počas sezóny sa uskutočnilo množstvo workshopov, počas ktorých sa rozrastajúce mozaiky prepojiť grafitmi a popínavými rastlinami. Projekt sprevádzajú „časozberné“ videá, z ktorých vznikne dokumentárny film s názvom Múr.

Gabriela Binderová

Babička a Dedko 2015 našli nový domov na Slovensku

Ona je rodáčka z českých Karlových Varov, on pochádza z Rumunska. Dnes sú už obaja hrdí Novomešťania a od 22. októbra aj nositelia titulu Babička a Dedko mestskej časti Nové Mesto na rok 2015.

Tradičná súťaž o „naj“ starého rodiča prilákala tento rok sedem babičiek a dvoch dedkov. **Věra Hasíková a Štefan Kmety** zaujali porotu najviac - svojím životným príbehom, zručnosťami a vedomosťami.

Pani Věru Hasíkovú prihlásili do súťaže kolegyně z Denného centra seniorov na Športovej. Má šesť detí a teší sa zo šestnástich vnúčat. Dlhé roky pracovala na národnom výbore. Dnes sa venuje záhradke, ručným prácam, veľmi rada pečie a lúšti krížovky. „Na prvom mieste sú, samozrejme, moje vnúčatká. Snažím sa im venovať čo najviac a odovzdávať im moje skúsenosti,“ hovorí čerstvá Naj babička Nového Mesta. Vnúčence naučila dokonca aj piecť. V súťaži sa predstavila prednesom poézie, ktorá ju sprevádza po celý život.

„Vicebabičkami“ sa stali Elena Sobolichová, aktívna seniorka, ktorá učí seniorov, ako pracovať s počítačom a Margita Strihovská, známa aj ako členka speváckeho súboru Sibírianka.

Predkovia Štefana Kmetyho odišli asi pred 200 rokmi do Rumunska, kde sa usadili. Pred šestnástimi rokmi sa však pán Kmety s manželkou rozhodli, že sa presťahujú do rodnej krajiny svojich predkov. „Prišli sme autom, takmer s prázdnyimi rukami, s ničím. Našli sme si tu prácu

a začali budovať nový domov,“ spomína pán Kmety. Dlhé roky pracoval ako zámočník v rumunskej vagónke. Do súťaže ho prihlásila dcéra. Pán Kmety je zručný majster, všetko čo treba opraviť, so všetkým si vie poradiť. Svoj čas venuje najmä vnukovi. Aj jeho manželka Susan sa tento rok zúčastnila súťaže Babička Nového Mesta. Spolu s pánom Štefanom získali ako manželský pár Cenu sympatie 2015. Na Slovensku našli druhý domov, ktorý už nemienia opustiť. „Cítim, že nás tu drží duch našich predkov,“ povedala pani Susan.

Štvrtý ročník Naj babičky a tretí ročník Naj dedka Nového Mesta poznajú svojich víťazov. Tými sú však, ako v príhovore podotkol starosta Rudolf Kusý, všetci, ktorí sa zúčastnili tejto milej súťaže. Každý totiž preukázal, že láska a oddanosť rodine, a zvlášť vnúčatám z ich strany nie je žiadna póza, ale skutočný zmysel života. Všetkým babičkám a dedkom blahoželáme a prajeme veľa zdravia a pohody v kruhu rodiny!

Ján Borčín, snímky Boris Caban

Vzájomný kontakt obohacuje

27. októbra navštívili seniori z Denného centra na Športovej ulici Základnú školu Česká, kde pre nich deti a učiteľia pri príležitosti Mesiaca úcty k starším pripravili pestrý kultúrny program. Zástupkyňa riaditeľky školy Mgr. Dana Kmeťová ich privítala emotívnym príhovorom: „Všetko sa dá zastaviť, len nie čas. Ale v určitých chvíľach sa obzrieme, premýšľame o zmysle života. Šťastie nie je dokonalé, každý z nás žije svoj vlastný život. Ale po každej búrke sa vyjasní a my by sme sa mali tešiť z maličkostí, spomienok, spevu, úsmevov...“

Pre deti zo ZŠ Česká je hudba dôležitá, zaspievali a na flautičkách zahrli svojim hosťom ľudové i veselé populár-

ne piesne a vyčarili úsmev na tvárach všetkých prítomných. Obdarovali ich vlastnoručne vyrobeným darčekom,

ktorý im bude stretnutie pripomínať. Za pekné popoludnie poďakovali vedúca klubu pani Jolana Zvarová i jej zástupca pán Ján Pätoprstý, ktorý pripomenul, že v spomienkach sa aj seniori vracajú do detstva a toto obdobie sa im ani nezdá príliš vzdialené. Mnohí z prítomných boli učiteľmi, niektorí dokonca vyučovali na tunajšej škole. Seniori oceňujú, že pedagógovia vstúpajú žiakom úctu k starším, na oplátku pozývajú deti do klubu a ponúkajú aj pomoc pri vedení krúžkov. Nad šálkou voňavého čaju spomínali s učiteľkami na stretnutia počas osemročných kontaktov, ktoré prinášajú radosť obom stranám.

Text a snímka Jana Škutková

Ako pomáhať účinne

Život na ulici je ťažký počas celého roka, ale v zimných mesiacoch sa stáva doslova bojom o prežitie. Dlhodobé riešenie situácie ľudí bez domova je problémom, ktorým sa zaoberajú predstavitelia štátu, miest i sociálnych inštitúcií. No keď teplota klesne pod bod mrazu, vo väčšine ľudí to prebudí súcit a vzrastá ich ochota pomôcť. Či už prispejú priamo človeku na ulici, alebo darujú finančnú čiastku, prípadne vecný dar občianskym združeniam a neziskovým organizáciám zameraným na sociálnu prácu. O tom, aký postup zvoliť a čo je pre účinnú pomoc dôležité, sme sa porozprávali so sociálnou pracovníčkou Mgr. Annou Debnárovou.

„Slovné spojenie „účinná pomoc“ je jedným z najdôležitejších a zásadných rozhodnutí vo chvíli, keď stojíte pred otázkou AKO pomôcť, aby to malo zmysel a dobrý koniec. Nemusíme vždy hovoriť o materiálnej pomoci, pretože dať človeku nádej a povedať mu v správny čas správne slová môže byť takisto veľmi dôležité. V ťažkej situácii však dobré slovo väčšinou nestačí a ide ruka v ruku s mate-

riálnou podporou,“ uvádza odborníčka na sociálnu problematiku. *„Ak chcete v zime pomôcť človeku na ulici, nedávajte mu peniaze – ako prvú pomoc zvolte stravu, prípadne niečo teplé na obliečenie. Druhý krok by mohol byť krátky rozhovor. Zistíte, či vie o nejakej organizácii, ktorá sa stará o ľudí v núdzi. Bolo by múdre a dobré navigovať ho do centra pomoci, kde mu poskytnú odbornú pomoc.“*

V Novom Meste pôsobí napríklad Domov sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici 6. Toto denné centrum poskytuje každý deň okrem nedele teplú stravu, ošatenie, možnosť osprchovať sa a vyprať si. *„Ak chcete ľuďom v núdzi pomáhať cielene, môžete im za pár centov nakúpiť lístky na obed v tomto zariadení. Prídu sa najesť, nájdú tu porozumenie a sociálna sieť zároveň dokáže podchytiť nových ľudí. OZ Kresťania v meste vydáva teplú stravu každý utorok, štvrtok a sobotu o 19.30 pod mostom Lafranconi. Každú druhú sobotu v mesiaci poskytuje ľuďom bez domova aj ošatenie. Ďalšie podobné organizácie*

sú OZ Vágus, ktoré prevádzkuje denné centrum na Mýtnej 33 a Armáda spásy, ktorá pôsobí na Galvaniho ulici 14. Nocľah, stravu, ošatenie i osobnú hygienu poskytuje Depaul Slovensko na Ivánskej ceste 32. Aj tu sociálni pracovníci poskytujú poradenstvo a pomoc pri hľadaní práce,“ dopĺňa informácie pani Debnárová.

Aké predmety či potraviny darovať

Z oblečenia prídu vhod najmä teplé bundy, topánky, spodná bielizeň. V zime sú dôležité deky, spacie vaky, sviečky, termosky i baterky. Vždy pomôžu hygienické potreby, papierové vreckovky, šampóny a sprchovacie gély, ženy sa veľmi potešia farbe na vlasy.

Na darovanie sú vhodné všetky suché potraviny, mäsové konzervy, nátierky, čaj alebo káva.

Dary môžete odovzdať vo všetkých vymenovaných charitatívnych inštitúciách, ich prostredníctvom sa dostanú k ľuďom, ktorí pomoc najviac potrebujú.

Jana Škutková

Šediny si uctili krásou

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším usporiadali seniori z Denného centra Kramáre kultúrne podujatie plné krásnych slov a tónov. Spoločenskú sálu Domu kultúry zaplnili slávnostne naladení členovia klubu, ktorých prišli pozdraviť predstavitelia miestneho zastupiteľstva. Úctu a rešpekt k životným skúsenostiam staršej generácie a poďakovanie za ich aktívny záujem o dianie v mestskej časti vyjadril za všetkých starosta Rudolf Kusý.

Kyticou z nádherných melódií a staršej i novej slovenskej poézie nadchli svojich poslucháčov klaviristka prof. Blanka Juhaňáková, sólista opery SND Boris Prigel a recitátor Ulrich Ulman.

Text a snímka Jana Škutková

Konečne ambulancia na ktorú ste čakali

**Nová ambulancia
Ružinov**

- ♥ **Skúsení praktickí lekári** pre dospelých s dlhoročnou praxou
- ♥ **Ordinujeme 12 hodín denne** v pracovných dňoch 8.00 - 20.00 hod
- ♥ **Výšetrenia bez čakania**, objednávanie na presný čas bez poplatku
- ♥ **Neplatíte nič navyše** – vyšetrenia sú hrazené z vášho verejného zdravotného poistenia
- ♥ **Zmluvy so všetkými** zdravotnými poisťovňami

**Prijímame nových pacientov
Pridajte sa ku viac ako 5 000
spokojným pacientom!**

Vybavíme prenos zdravotnej dokumentácie a komunikáciu s doterajším lekárom a poisťovňou.

Petržalka, Kopčianska 8, tel.: 02/6224 0154
Ružinov, Seberíniho 1, tel.: 02/5262 3316
www.praktickaambulancia.sk

**Praktická
Ambulancia**
VAS VŠEOBECNÝ PRAKTICKÝ LEKÁR

Do školy na bicykli

Po dvoch úspešných ročníkoch súťaže Do práce na bicykli odštartovalo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v septembri podobný projekt pre deti. Jeho cieľom je podporiť zdravý, ekologický a dlhodobu udržateľnú cyklo-dopravu žiakov do škôl.

„Oslovili sme všetky základné a stredné školy, aby nám poslali svoje predstavy, ako by sa dala podporiť cyklistická doprava v ich konkrétnych podmienkach,“ povedal národný cyklokoordinátor Peter Klučka. Výzvu prijalo 120 škôl, prišli so sviežimi nápadmi, napríklad požiadali o návrh cyklotrasy do školy, cykloturistic- ký výlet v rámci vyučovania alebo súťaž v skoku do výšky na bicykli. Z najlepších

návrhov priamo zo škôl a z výsledkov diskusie s odborníkmi pripraví ministerstvo v budúcom roku podujatie, ktorým chce žiakov aj školy motivovať k väčšiemu zapojeniu bicykla pri cestách do školy a zo školy.

Do súťaže sa zapojila aj novomestská Základná škola s materskou školou Sibírska. „Bicykel je ekologický, lacný a na kratšie vzdialenosti aj rýchly dopravný prostriedok. Primeraným pohybom pomáha udržať dobrú kondíciu a zdravie mladej generácie, veď čoraz viac detí už v mladom veku trpí obezitou,“ hovorí riaditeľka školy Milena Partelová. Deti diskutovali o možnostiach zlepšenia a žiaci 4. A napokon napísali list ministrovi dopravy, v ktorom mu predostreli svoje návrhy i túžby. Niektoré sú (zatiaľ) z kategórie snov, napríklad prosba o podporu vedy, aby čím skôr vymyslela lietajúce autá a cesty ostali voľné pre cyklistov. Mnohé návrhy sú však veľmi praktické a realizovateľné, trebárs prosba o výraznejšie značenie cyklistických chodníkov a ich budovanie v husto obývaných oblastiach či vybavenie sociálnymi zariadeniami.

„Samozrejme, list nemohol zostať nepovšimnutý, pán minister naň reagoval. Osobne som odpoveď priniesol deťom na Sibírsku, sám som totiž absolventom tejto školy a chodím sem mimoriadne rád,“ povedal s úsmevom Peter Klučka, presvedčený podporovateľ jazdy na dvoch

kolesách. S kolegyňou a spoluautorkou projektu Kristínou Marošovou navštívili zúčastnené triedy a prisľúbili im pokračovanie súťaže, ale aj vytrvalú podporu ich bezpečnej dochádzky do školy na kolesách bez motora.

Pilotný ročník ukázal, že najmladšia generácia má záujem o zdravý spôsob dopravy. Ministerstvo dopravy v dotazníkovom prieskume zisťovalo dôvody, prečo sa bicykel na cestu do školy nepoužíva častejšie. K najväčším prekážkam patrí zrejme nedostatok cyklostojanov v blízkosti škôl a chýbajúce bezpečné cyklotrasy v obciach a mestách.

Výsledky prieskumu pomôžu aj ostatným ministerstvám. „V spolupráci s ministerstvom školstva a ministerstvom vnútra ich využijeme na zvýšenie podpory dopravnej výchovy na školách so zameraním na kvalitnejšiu prevenciu a bezpečnosť cestnej premávky. Ministerstvo zdravotníctva ich zase využije pri implementácii Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025,“ uviedla Kristína Marošová.

Text a snímky Jana Škutková

List od ministra dopravy priniesli deťom autori projektu osobne. A na bicykli – veď ako inak

Novomestské deti sa učili korčuľovať

Deti z bratislavského Nového Mesta mohli aj tento rok navštevovať osvedčenú školu korčuľovania Jumping Joe s výraznými zľavami na kurzy. Naša mestská časť a mestský poslanec Tomáš Korček zabezpečili škôlkarom potrebnú finančnú podporu kurzov už v minulých rokoch a nebolo to inak ani tento rok.

„Projekt pre najmladších korčuľiarov funguje veľmi dobre. Prospejeva zdraviu detí a pochvaľujú si ho aj rodičia. Dostal som veľa pozitívnych reakcií, telefonátov či e-mailov,“ konštatuje poslanec. Zdôraznil, že v dnešných časoch počítačov, digitálnych hier a najrôznejších aplikácií je veľmi potrebné motivovať deti k pohybu a aktívnemu tráveniu voľného času.

Začať so športovou aktivitou, napríklad

korčuľovaním už v predškolskom veku je pre deti viac než prospešné. Škola Jumping Joe sa v spolupráci s predstaviteľmi mestskej časti snaží o to, aby kurzy mohlo absolvovať čo najviac detí z Nového Mesta. Podľa manažéra Jumping Joe Miroslava Goldschmieda sa v tomto roku zúčastnilo kurzov okolo tristo novomestských detí.

Korčuľuje sa na novom Zimnom štadióne Ondreja Nepelu. Zabezpečené sú dokonca také služby ako doprava modernými autobusmi priamo na štadión a poistenie. Kurzy môžu navštevovať aj deti, ktoré nikdy predtým na korčuľoch nestáli. Vyučujú v nich iba skúsení tréneri, ktorí trénujú krasokorčuľiarov v športovom klube Jumping Joe Slovakia. Odborníci tiež upozorňujú rodičov, že pre najmenších je veľmi

dôležité učiť sa na vhodných korčuľoch. Viac informácií nájdete na stránke <http://www.jumpingjoe.sk/caste-otazky>

(ds), snímka František Rajecký

Nemčinári súťažili v prednese

Dnešné deti sa učia cudzie jazyky od útleho veku a pomerne skoro sa pre ne stáva prirodzené aj čítanie literatúry v originálnom znení. V Dome stretávania na Halašovej ulici - sídle bratislavských členov Karpatskonemeckého spolku na Slovensku sa 5. novembra uskutočnilo krajské kolo súťaže v recitácii nemeckej poézie a prózy. Predstavilo sa 45 žiakov zo šiestich bratislavských základných škôl. Našu mestskú časť a svojich učiteľov nemeckého jazyka úspešne reprezentovalo desať recitátorov zo školy Za kasárňou a traja žiaci zo školy na Cádrovej ulici. Porota zložená z členov Karpatskonemeckého spolku si všetkých súťažiacich pozorne vypočula a v každom ročníku udelila jedno prvé miesto. (red)

Víťazi krajského kola 2015:

- 9. trieda – Daniel Zwach – ZŠ Hlboká
- 8. trieda – Sára Grich – ZŠ Za kasárňou
- 7. trieda – Barbora Lachkovičová
a Lujza Hornáčková –
ZŠ Za kasárňou
- 6. trieda – Bianca Monori – ZŠ Hlboká
- 5. trieda – Daniel Madvecký –
ZŠ Hlboká
- 4. trieda – Laura Cíleková a Helena
Bačková – ZŠ Hlboká
- 3. trieda – Nina Juríková –
ZŠ I. Bukovčana
- 2. trieda – Dorotka Takáčová –
ZŠ Za kasárňou a Michal
Gašparík – ZŠ Hlboká

Školy ovládli strašidlá

Posledné októbrové dni v školách i materských školách tradične patria tekvicovým slávnostiam. Aj keď sa ľudové tradície vyrezávania svetlonosov a výroby jesenných dekorácií z darov prírody dnes už často miešajú s americkým Halloweenom, deti to neberú príliš vážne a majú nefalšovanú radosť zo všetkých „strašidelných“ obyčají. Školáci z Jeseníovej pripravili svoje tekvicové umelecké diela doma s rodičmi a v pondelok 26. októbra nimi vyzdobili školský dvor. Sami sa navliekli do kostýmov čarodejníčiek, netopierov, „smrťákov“ i anjelov a užili si večer plný smiechu. Tety kuchárky zo školskej jedálne nezabudli, že

na čerstvom vzduchu každý rýchlo vyhladne a nachystali hotdogy, horúci čaj pre deti a dospelých prekvapili trochu „prilepšeným“ čajom.

Deti zo školy Za kasárňou sa tradične schádzajú nielen v kreatívnych dielnach, kde vznikajú veselé i hrozivé tekvicové lampáše, ale aj pri hlučnom pochode strašidiel po okolitých uliciach. Aj tohto roku vyčarili úsmevy na tvárach Novo-mešťanov i návštevníkov OC Polus.

Kým sa roztopašný sprievod vrátil do školy, porota vyhodnotila výzdobu v triedach. Všade rozvoniavali tekvice, nástenky boli plné netopierov a duchov, tabule pokreslené, kde-tu viseli pavučiny i kostlivci. Prekvapili najmä žiaci na druhom stupni. V 7. B čakali porotu v prítomí čierne vrecia sediace v laviciach namiesto žiakov. V 8. D zaujali dievčatá malým happeningom, keď pripravili „módnu“ prehliadku s chôdzou po laviciach.

Text a snímky Jana Šutková
a Lucia Sedlačíková

Ľudové námestie za svetla lampiónov

Mamičky z okolia Ľudového námestia pripravili na štvrtok 22. októbra jesenné stretnutie pre deti, rodičov, starých rodičov, susedov aj kamarátov. Keď večer lampióny rozsvietili park a sprievod sa pohol, tým najmenším blikali svetielka aj v očiach. Zapáchala sa im najmä fontána, v ktorej na jeseň už nezurčí voda, a tak si v nej mohli zašantiť. Koniec večernej prechádzky oslávili všetci spoločne veselými prskávkami.

Text a snímka Jana Plevová

Polus oslavuje, príd'te si po darček!

**POLUS
CITY
CENTER**
RADOSŤ KAŽDÝ DEŇ

Polus oslavuje, ale darčeky dostávate vy... a budú vám náramne chutiť. Zvezte sa na narodeninovej vlne prvého nákupného centra na Slovensku a zistite, ako sladko chutí „Radosť každý deň“.

Ked' slogan chutí

Je to už 15 rokov, odkedy Polus City Center odštartoval ako prvý na Slovensku éru nákupov a zábavy pod jednou strechou. Dodnes nezľavil zo svojej ústrednej ambície prinášať zákazníkom radosť každý deň, a tak ich celoročne naplňa radosťou nielen prostredníctvom výhodných nákupov, ale aj tematicky

bola „radosť každý deň“, keby trvala len jeden deň. Pre všetkých gratulantov, čo sa nestihli zúčastniť zážitkového narodeninového žúru, pripravilo obľúbené bratislavské nákupné centrum ešte jedno špeciálne prevzajenie.

Získajte za nákupy darčkovú poukážku!

Až do 17. januára budú v Poluse prebiehať tematické dni, vďaka ktorým môžete nakupovať ešte výhodnejšie a odniesť si domov darčkovú poukážku. Jediné, čo pre to musíte spraviť, je odložiť si nákupné bločky z vybraných predajní v Poluse.

Za každých 5 eur hodnoty nákupu vo vybraných predajniach v Poluse získate jednu pečiatku. Nazbierajte 15 pečiatok a dostanete ako darček nákupnú poukážku Polus v hodnote 20 eur, ktorú môžete využiť pri svojich ďalších nákupoch v Poluse.

Pečiatky môžete zbierať vo vybraných

Kde a kedy sa oplatí nakupovať?

Od 23. 11. do 6. 12. môžete zbierať pečiatky na váš nákup vo vybraných pánskych módnych predajniach v rámci Dní pánskeho štýlu:

Alain Delon, Cipo&Baxx, Levis, Meatfly, Mustang, Otto Berg, Pako Lorente, s.Oliver, Tommy Hilfinger, Tom Tailor, Tailor Made.

Od 7. 12. do 20. 12. zbierajte pečiatky za vaše vianočné nákupy počas Dní splnených želaní v predajniach: Albi, Brloh, Dráčik, Fann parfumérie, Marionnaud, Mp3.sk, Panta Rhei, Paul Frank, Super ZOO, Tescoma, YvesRocher a od 21. 12. do 17. 1. si spravia radosť milovníčky štýlových vychytávkov v rámci Dní dámskej módy v predajniach: Desigual, Favab, G-Star Raw, Kara, Jasmine, Lindex, Magenta, Mango, Max Original Leather, Orsay, Promod, Sugarbird.

Kompletný zoznam predajní zapojených do akcie a presné podmienky nájdete na www.polus.sk

pestrých a zmysluplných projektov zo sveta štýlu, počítačových technológií či gastronómie, určených pre celú rodinu.

Polus svoje narodeniny oslávil spolu so svojimi zákazníkmi. 7. novembra sa o tom mohli presvedčiť stovky narodeninových hostí na oslave, aká tu ešte nebola, a to nielen kvôli množstvu pozvaných celebrit. Polus sa totiž rozhodol pre milú inováciu – spravil hviezdy zo svojich zákazníkov. Všetky vekové kategórie zúčastnených, od drobcov až po dôchodcov, sa stali sladkými rekordérmi, keď sa im spoločnými silami podarilo priamo na mieste vyzdobiť 503 mafinov, čím ustanovili nový slovenský rekord, dnes už potvrdený aj oficiálnym certifikátom.

Neboli ste medzi sobotnými rekordérmi? Nič sa nedeje! Veď aká by to už

predajniach do 17. 1. 2016 a vyplnenú kartičku vám na Infopulte vymenia do 31. 1. 2016.

Ani deň naprázdno!

V Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca sa 15. októbra zišli predstavitelia mesta so staršími ľuďmi, ktorí ani na dôchodku nezložili ruky do lona. Na podujatí Kytica pozdravov ocenil primátor Ivo Nesrovnal „inšpiratívne osobnosti, ktoré aj v staršom veku vstupujú do verejného života, pomáhajú pri organizovaní kultúrnych, spoločenských, vzdelávacích a športových akcií či motivujú ľudí k dobrovoľníctvu“. Titulom Senior roka bol po zásluhy ocenený aj 86-ročný obyvateľ Nového Mesta pán Ing. Anton Hulman, s ktorým sme sa pri vzácnej príležitosti zašli porozprávať.

Nesmierne pracovitý pán, ktorému v Dennom centre na Kramároch nik nepovie inak ako „náš Tonko“, je nielen dlhoročným členom a funkcionárom tunajšieho klubu, ale aj Jednoty dôchodcov, občianskeho združenia Naše Kramáre, Klubu seniorov Doprastavu i spoločenstva vlastníkov bytov ŽU-RO.

Na roky prežité v stavebnej firme Doprastav spomína s láskou, je zrejmé, že budovanie diaľničných stavieb na Slovensku je dodnes jeho srdcovou záležitosťou. „Do firmy som prišiel v roku 1954 a postupne som menil pozície od stavbyvedúceho až po výrobného námestníka. Skúsenosti som zbieral vo firme Italstrade v talian-

keď som sa po nej prešiel, zalomil som rukami. Čo sme mohli robiť, napli sme všetky sily a dokázali to. Dostal som vtedy vyznamenanie Najlepší pracovník ministerstva stavebníctva a neskôr aj štátne Vyznamenanie za vynikajúcu prácu, podpísané prezidentom.“

Do dôchodku odišiel v roku 1991 ako 62-ročný. Manželka mu pred časom zomrela a dve dcéry emigrovali do zahraničia. „Dal som prednosť rodine pred zárobkom, deťom bolo treba pomôcť, zastúpiť vnúcatám dedka i babku.“

„A čo vás priviedlo do klubu seniorov na Kramáre?“ pýtam sa príjemného spoločníka. „Šiel som sem za kamarátom Miškom Markom, sírne potreboval doplniť člena kontrolnej komisie. Tak som sa v roku 2004 upísal klubu, cítil som, že ľuďom, ktorí majú nejaké poslanie, treba pomôcť. Neskôr som sa stal predsedom komisie a členom výboru. Máme pestrý program, záujemcov pribúda a denné centrum má dnes 370 členov. Každý štvrtok im skladám účty, aby videli, že vo financiách máme dokonalý poriadok. Rovnakú činnosť vykonávam pre základnú organizáciu Jednoty dôchodcov a v roku 2005 som pomohol založiť Klub seniorov Doprastavu, ktorý funguje už 10 rokov.“ Bývalí pracovníci sa stále zaujímajú o dianie vo firme, navštevujú veľké stavby, úprimne sa tešia z úspechov a zarmucujú ich problémy bývalého zamestnávateľa.

„Tonko nám pomáha vo všetkom, je jediným mužom vo výbore – ako ruža medzi trními! Berie svoju prácu veľmi vážne, nikdy nemešká, môžem sa na neho spoľahnúť,“ pridáva sa do rozhovoru vedúca denného centra pani Etela Polčicová. „Nepokazí žiadnu zábavu, na fašiangy vystupoval v kostýme šaša. Je výborným moderátorom a naše podujatia obohacuje vlastnou poéziou,“ chváli si pani vedúca podporu aj spoluprácu. „Veď je šťastím, keď človek môže pomôcť a prispieť nápadom – dávam tak, ale aj získavam pozitívnu energiu,“ odvetí skromne „klubový básnik“.

Nevedno, ako to všetko stihne, no popri spomenutých funkciách sa pán Hulman stará aj o spoločenstvo vlastníkov bytov ŽU-RO, ktoré vďaka jeho skúsenostiam hospodári veľmi efektívne a majitelia bytov ušetria nemalé peniaze. „Som šetrný, dokážem odborne rokovať s dodávateľskými firmami a vždy pozerám na návratnosť,“ prezrádza tajomstvo svojho úspechu. V občianskom združení Naše Kramáre založil sekciu Dolné Kramáre a snaží sa angažovať proti „zahusťovaniu“ sídliska na úkor zelene a životného prostredia. „Písal som prezidentovi, hlavnej architektke, primátorovi, ale nedočkal som sa takej záštity, aká by bola potrebná na boj s developermi. Niekedy som znechutený, ale nedá mi to, na prechádzke popri Dunaji nabieram energiu a bojujem ďalej!“

Na záver sa reč opäť stočí na činnosť denného centra. „Rád sem chodím. Pri rôznych podujatiach recitujem veselé básničky z vlastnej tvorby, ale teším sa aj vtedy, keď moje verše niekoho dojmú, tak ako tie, čo som našim ženám venoval ku Dňu matiek.“ Pri lúčení mi ešte rozpovie o pripravovanej vedomostnej súťaži a ďalších plánoch. A ja si odnášam pocit, že ak sa človek pevne rozhodne niečo dosiahnuť, čas sa stane jeho spojencom, nie nepriateľom.

Jana Škutková
Snímky Marek Veľček, Jana Škutková

skom Miláne, študoval som tam systém, projekciu, cenotvorbu i konštrukciu cestných stavieb. Doma som sa snažil presadiť všetko, čo bolo vtedy možné. Keď Česi v rámci unifikácie presadzovali na diaľniciach betónovú vozovku, oponoval som, že my tu máme Slovnafť, a tak naša diaľnica dostala modernejší a pohodlnejší asfaltový povrch.“ Neskôr sa stal výrobným námestníkom závodu na produkciu živých vozoviek, kde plánoval zostať, no v roku 1972 ho opäť presunuli na úsek diaľničných stavieb. „K výročiu VOSR v novembri 1973 sme mali odovzdať do používania diaľnicu D-2 Bratislava – Malacky. Stavba bola v hroznom stave,

Ako vyrástol a slúži

Evanjelický kostol na Legionárskej

Stojí presne na hranici medzi Starým a Novým Mestom, ktorá vedie po Legionárskej ulici. Z hľadiska súčasného členenia Evanjelickej cirkvi a. v. v Bratislave patrí do jeho obvodu popri iných územiach celá mestská časť Nové Mesto. Aj kostol ešte vždy nazývajú „Nový“, hoci slúži už desaťročia a dnes je zapísaný v medzinárodnom zozname architektonických pamiatok 20. storočia. Priblížme si jeho históriu!

Navrhol ho Milan Michal Harminc, architekt samorast, ktorý sa vlastným pričinením, bez odborného vzdelania dokázal prepracovať na špicu slovenskej architektonickej tvorby v prvej polovici 20. storočia. Pochádzal zo slovenskej rodiny žijúcej neďaleko srbského Petrovca. Otcovi, tešárskemu majstrovi, pomáhal od svojich štrnástich rokov. Naučil sa robiť stavebné výkresy a napriek otcovým protestom do nich čoraz častejšie tvorivo zasahoval. Sedemnášťročný odišiel teda radšej do Pešti, kde sa húževnatou prácou v stavebných

historikov architektúry začína funkcionalistické obdobie Harmincovej tvorby.

Úskalia zrodu diela

Hodno poznamenať, že v čase súťaže mal už šesťdesiat a za sebou významné bratislavské dominanty – Slovenské národné múzeum, dnešné ministerstvo kultúry na nám. SNP, bývalý hotel Carlton. A proti sebe oveľa mladších architektov, absolventov pražskej techniky. Zásady funkcionalizmu (požadovaného cirkevným zborom) mu však už dávno neboli cudzie.

V súťaži uspel vynikajúco.

Kostol napokon vybudovali za jediný rok, a to v neľahkých časoch hospodárskej krízy – vysvätený bol v novembri 1933. V Bratislave to bol prvý evanjelický chrám určený výslovne slovenským veriacim. Len málo kto dnes už vie, že pôvodne mal stáť inde – na rohu Vajnorskej a Škultétyho ulice. Súťažné návrhy ho riešili na tomto pozemku a hodnotiaca komisia, v ktorej bol i Dušan Jurkovič, označila za najlepšiu Harmincov návrh. Architekt Tvarožek mal navrhnuť susediaci zborový dom a faru. Dokonca aj základný kameň bol už na Vajnorskej položený. Zasiahlo však vtedajšie vedenie mesta – plánovalo námestie s parkom od Blumentálskeho kostola až po Legionársku, a tak zorganizovalo výmenu pozemkov...

Z množstva kostolov, ktoré Harminc navrhol pre slovenské mestá a obce (je ich vyše 80, postavili asi polovicu), tento sa z architektonického hľadiska pokladá za najvýznamnejší.

Pôsobí čistými formami

V duchu funkcionalizmu je kostol zvonka jasne čitateľný, informuje o rozložení

Na čelnej fasáde kostola je vročenie posvätenia kostola vo forme emblému s letopočtom 1933.

hlavného a vedľajších priestorov. Štíhla veža obložená červenými kabrincami má masívny kamenný základ. Veľké okno na vstupnej fasáde patrí u Harminca k obľúbeným architektonickým prvkom, no zvyčajná vitráž tu chýba – neboli na ňu už peniaze. Okná sú veľké aj na bočných múroch, vďaka železobetónovým pilierom použitým na kostru kostola, takže v interiéri je dostatok denného svetla. Interiér, prísne striedmy až strohý a výtvarne čistý, vyjadruje filozofiu cirkvi, ktorá sa nikdy neusilovala ohurovať veriacich okázalou nádherou a planou ozdobnosťou. „Chrámom Božím“ by podľa nej mal byť každý veriaci vo svojom vnútri. Estetické cítenie moderného človeka by architektúra funkcionalistického kostola mala oslovovať „elegantným sklbením základných geometrických foriem“, ako píše historička prof. Janka Krivošová. Dominantou priestoru je kazateľnicový oltár – charakteristický prvok mnohých evanjelických chrámov, napovedajúci, že pozornosť veriacich by sa mala sústreďovať predovšetkým na slovo, ktoré odtiaľ zaznieva. V tomto kostole je vytvorený zo stúpajúcich travertínových blokov nesúcich hore kríž ozdobený len jemným reliéfom Poslednej večere od Leonarda da Vinci. Nové osvetlenie, ktoré po rokoch navrhol prof. Eugen

Pohľad na kostol v tridsiatych rokoch

firmách postupne vypracoval k samostatnosti. Stavebné skúšky tam robil až ako 39-ročný, v čase, keď už mal za sebou na Slovensku aj inde dlhý rad vlastných stavieb. Spočiatku tvoril v duchu súdobého eklektizmu, historizujúce prvky využíval „na peštiansky spôsob“, ako sa s nimi tam roky stretal. Ale sledoval vývoj v architektúre, postupne sa od nich oslobodzoval, a napokon si aj on osvojil čisté línie a plochy slúžiace funkčnosti diela. Práve od súťaže na Nový kostol v roku 1929 sa podľa

Kramár, malo nielen zvýšiť svetelnú hladinu, ale zdôrazniť aj „trojloďovosť“ chrámu, autorom len naznačenú pôvodným riešením stropu. Na drobnejších vitrážach od Vladimíra Droppu sú starozmluvní proroci, evanjelisti a apoštolí. Hlavný priestor sa počas sviatkov dá zväčšiť o predsieň oddelenú veľkými presklenými dverami.

Odslúžené desaťročia volajú po obnove

Pred 80. výročím posvätenia kostola sa podarilo ukončiť prvú etapu rekonštrukčných prác. Od leta 2013 sa vďaka stavebnej pôžičke uskutočnilo množstvo stavebných úprav, ktoré sa priaznivo odrazili na vzhľade kostola v interiéri aj v exteriéri. S obnovou sa pravdaže začalo skôr, už pred 75. výročím posvätenia. Spočiatku sa pracovalo prevažne v exteriéri – opravovali sa opadávajúce červené kabrince, kamenná časť fasády sa podrobila finančne náročnému čisteniu pieskovaním. Všetko, prirodzene, na odporúčanie alebo so súhlasom pamiatkarov. Naliehavo bolo potrebné vymeniť pôvodné okná (za hliníkové s izolačným trojsklom) a opraviť okenné otvory zvonka i zvnútra. Zvonka osadili nové okenné parapety. V interiéri sa po rokoch prebrúsili travertínové parapety a sokle, oltárny kameň aj kríž. Na oboch podlažiach kostola odstránili poškodené podlahoviny, vymaľovali a obnovili zvislé steny. Hlavný priestor dostal nové ozvučenie.

Náročné bolo najmä to, že kostol i susediaci zborový dom sa opravovali počas prevádzky. Zmysluplné úpravy pamiatkového komplexu sa však vyplatia. Zvýšila sa bezpečnosť prevádzky budov Nového kostola i zborového domu, znížili sa prevádzkové náklady. Technická modernizácia (nová kotolňa, rekonštrukcie rozvodov vody

Interiér Nového kostola pred službami Božími

a ÚK, rozšírenie podlahového kúrenia a i.) umožnila lepšie využitie priestorov dovtedy nevyužívaných – v suteréne sa napríklad uvoľnili viaceré priestory na zborové aktivity – činnosti detí a mládeže, nácvik hudobníkov a iné.

Modernizácia bude pokračovať

Popri základných funkciách bohoslužobného stánku – službách Božích, sobášoch a ďalších – usporadúvajú v Novom kostole na Legionárskej z času na čas aj podujatia ako napríklad Večer v kostole. Rozprával o nich pán farár Mgr. Martin Šefranko. „Prezentujú sa na nich zaujímavé knihy s duchovnou tematikou, pripomínajú sa významné osobnosti či usporadúvajú koncerty. Uvažujeme v tejto súvislosti o inštalácii stabilného premietacieho prístroja (projektora). Veď aj na službách Božích by sa príležitostne dalo využiť krátke video, napríklad by sme sa s jeho pomocou mohli naučiť novú pieseň, ktorá nie je v Evanjelickom spevníku. Naše menšie spoločenstvá (deti, dorast, mládež, hudobné skupiny, spevokol) sa stretávajú v priestoroch zborového domu oproti kostolu. Tie v ďalšej etape rekonštrukcie plánujeme technicky lepšie vybaviť. Teraz práve pracujeme na projekte športového centra pre deti a mládež. Prirodzene, všetky zmeny hodláme robiť opatrne, aby sa

interiér pamiatkového objektu nijako nenarušil.“

Potrebné je zveľadiť aj bezprostredné okolie, najmä nástupnú plochu do kostola. Tento pozemok je momentálne vo vlastníctve mesta, ktorému Cirkevný zbor Bratislava Legionárska navrhol jeho záme-

Pôvodný interiér bol pomerne strohý, súčasné osvetlenie mu dodáva slávnostnejší charakter

nu za iný pozemok cirkevného zboru na Račianskom mýte. Po tomto majetkovoprávnom vyrovnaní pristúpi cirkevný zbor k úpravám plôch okolo kostola. Obďaleč, na mieste bývalého pivovaru sa realizuje výstavba obytno-administratívneho komplexu Stein 2. Architekt tohto projektu Ivan Kubík urbanisticky citlivo spojil Nový kostol a Kmetovo námestie dôstojnou širokou promenádou pre peších a alejou – tak ako to plánoval M. M. Harminc pred vyše osemdesiatimi rokmi.

Každý architekt potvrdí, že architektúre prospieva, keď žije plným životom a majiteľ či správca sa stará o jej priebežnú údržbu. Nový evanjelický kostol na Legionárskej má jedno i druhé – bárs by sa to dalo povedať o všetkých našich stavebných pamiatkach.

Viera Vojtková. snímky archívu farnosti

Takto skromne priviezli zvony Nového kostola z trnavskej zvonolejárskej dielne v septembri 1933 – prvý raz sa rozozvučali 30. 9., o necelé dva mesiace (19. 11. 1933) bola posviacka nového chrámu

Novomešťan obhájil svetové prvenstvo

Majster sveta v kros triatlone Martin Kostelníček obhájil 1. novembra 2015 v pretekoch na havajskom ostrove Maui svoj titul z minulého roka. Na štarte stáli okrem neho ďalší dvaja Slováci. Alena Stevens skončila vo svojej kategórii pätnásta, Juraj Tomsa obsadil deviate miesto. Pretekári absolvujú 1500 m plávania v oceáne, 30 km jazdy na horskom bicykli a 10 km terénneho behu.

„Pred súťažou som cítil veľký rešpekt, vyhrať druhýkrát býva ťažšie a podmienky boli náročné. Aj na miestne podnebie bolo extrémne teplo, musel som dávať veľký pozor na pitný režim, aby som sa nedehydratoval. Na štarte bolo približne 700 ľudí, čo spôsobilo vo vode bitku o každý centimeter. Bol som rád, že ma neutopili,“ hovorí s úsmevom úspešný športovec. „Dokonca som počas plávania

prišiel o plaveckú čiapku a len tak-tak, že som si uchránil okuliare, bez nich by to bolo veľmi komplikované.“

Z vody vyšiel Martin na piatom mieste vo svojej vekovej kategórii. Cyklistika je jeho najsilnejšou stránkou, vďaka nej sa dostal na čelo pretekov a vybudoval si náskok pred behom. Síce za cenu veľkého vyčerpania, no na beh nastúpil na prvej pozícii, ktorú si ušiel až do cieľa. „Druhý v poradí prišiel minútu po mne. Súperi si počas pretekov nič nedarujú, no pekné je, že navzájom si doprajú víťazstvo a gratulácie k výkonom sú úprimné. Na záverečnom ceremoniáli preto panuje vynikajúca nálada. Rád by som sa poďakoval za podporu aj Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Veľmi si vážim každú pomoc, bez podpory je v skutku ťažké uspieť,“ dodáva majster sveta.

Jana Škutková

Vďaka za všetko, čo ste urobili a ešte urobíte

Október už tradične patrí najmä našim babičkám a dedkom. Aj tento rok sme pre nich v rámci Mesiaca úcty k starším pripravili niekoľko kultúrnych podujatí ako prejav vďaky za ich celoživotnú pomoc. „Za to všetko, čo ste pre nás mladších urobili a za všetko, čo ešte urobíte. Pretože na Slovensku zostávajú otec, mama, starí rodičia navždy nápomocní,“ zdôraznil starosta Rudolf Kusý v príhovore k takmer štyrom stovkám seniorov, ktorí prijali pozvanie na ok-

tóbrový Galakonzert. Tentoraz sa konal v Stredisku kultúry na Vajnorskej. Zaplnenej sále zaspieval Ludo Kuruc s kapelou najslávnejšie hity legendárneho Karola Duchoňa.

Súčasťou jesenných kultúrnych podujatí pre novomestských seniorov boli aj divadelné predstavenia v Slovenskom národnom divadle a v Radošinskom národnom divadle.

(bor), snímka Boris Caban

„Na kus reči“ s Jozefom Banášom „Veselo o peniazoch“

pravidelný program
spestrený humorom,
hudbou, spevom
a posedením pri vínu

s hosťami
Imrichom Bérešom
a Elenou Kohútikovou,
hudobný hosť:
cimbalová kapela
MORAVSKÝ MUŠKÁT

9. 12. 2015 streda o 19 h

Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21

Hviezdy baletu na podporu onkológie

Baletným gala predstavením UMENIE PRE ŽIVOT sa Národný onkologický ústav 5. novembra poďakoval všetkým priaznivcom, ktorí mu pomáhajú. Špičkové hviezdy svetových baletných scén ponúkli výnimočný umelecký zážitok na scéne Slovenského národného divadla. Predstavenie bolo spoločným projektom Národného onkologického ústavu, neziskového Združenia priateľov NOÚ a Baletu Slovenského národného divadla.

Riaditeľ NOÚ Jozef Dolinský poďakoval všetkým darcom: „Od roku 2009 sa nám v rámci Združenia priateľov NOÚ podarilo získať skoro milión eur, ktoré sme investovali do rozvoja nemocnice.“ Svoj názor na dôležitosť spolupráce vyjadril aj generálny riaditeľ SND Marián Chudovský: „Život a umenie sú spojené nádoby, vzájomne sa dopĺňajú, obohacujú, dávajú zmysel aj krásu našej existencii. SND popri svojej umeleckej tvorbe participuje na celospoločenskom dianí. Umenie pre život – zdanlivo prosté, pritom neobyčajne

vzácné a obsažné slová. Je to symbol súdržnosti, vzájomného pochopenia a pomoci, vlastností potrebných v živote aj v umení.“ (vva), snímka Peter Brenkus

Šarkaniáda i lampiónový sprievod oživili Kuchajdu

Pestrofarebné šarkany od výmyslu sveta, kopec zábavy, množstvo spokojných detí, a to všetko pod slnečnými lúčmi babieho leta. Novomestská veselá šarkaniáda sa vydala – nielen vďaka počasiu, ktoré vyšlo na jednotku rovnako ako vlani, ale najmä pričinením desiatok rodín, ktoré bohatý program pritiahlo v sobotu 24. októbra na Kuchajdu.

Mnohé deti sa prišli popýšiť vlastnými doma vyrobenými šarkanmi, ďalšie si ich mohli zostrojiť a vyzdobiť priamo v tvorivých dielnach na Kuchajde. Najoriginálnejšie výtvy porota odmenila peknými cenami. Počas celého popoludnia, ktoré zorganizovala mestská časť Nové Mesto, sa o dobrú náladu staral moderátor a zabávač Pavol Peschl. A všetkým dobre padlo aj horúce kakao, ktoré na Kuchajde podával partner akcie, výrobca Granka.

Ďalšia vydarená akcia na Kuchajde potešila školákov v stredu 11. novembra. Mestská časť zorganizovala pre nich tradičnú NOC LAMPIÓNOV. Desiatky detí z družín novomestských základných škôl, ale aj detí, ktoré prišli s rodičmi, vytvorili skvelú atmosféru.

(bor), snímky Boris Caban

Darček od Nového Mesta: Čarovné Vianoce 2015

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto pozýva deti a rodičov na akciu s názvom **ČAROVNÉ VIANOCE 2015 V NOVOM MESTE**. Tešíme sa na vás v sobotu 19. decembra 2015 od 15. h v Stredisku kultúry na Vajnorskej č. 21.

Pripravili sme pre vás predvianočné popoludnie plné zábavy a prekvapení. Bohatý program ponúkne detskú hudobno-divadelnú predstavenie, Deda Mráza, rozprávkové postavičky, vystúpenie kúzelníka i detskú diskotéku. Deti s rodičmi sa budú môcť zabaviť aj pri zdobení medovníkov a výrobe vianočných ozdôb. Vstup je voľný.

(bor)

INZERCIA

Predám obchodný priestor 90 m² na Kraskovej ulici 2 v Bratislave. Tel. 0903 217 201.

Novootvorená zubná ambulancia na Kramároch – Stromová 16 prijíma nových pacientov, 0905 662 407 – pri Terne, www.simkovicova.sk

Editujem, prekladám z ruštiny do slovenčiny, t.č. 0944747833

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Predám kliečky, pasce na líšky a kuny, liahne a odchovne. Tel.: 0907 181 800, www.123nakup.eu

December v Kramáriku

Neviete si doma poradiť so svojím vzdorujúcim dieťaťom, alebo ešte len úzkostlivo čakáte, kedy toto obdobie príde? V spolupráci s rodinnou poradňou KORY sme pre vás pripravili seminár **Detský vzdor trochu inak**, ktorý sa uskutoční 1. decembra o 17. h.

2. 12. o 16.30 h sa môžete tešiť na vzdelávací koncert **Zvuky sveta**. Ide o interaktívnu hodinu, kde sa deti oboznámia s netradičnými hudobnými nástrojmi z celého sveta. Dozvedia sa, odkiaľ tieto nástroje pochádzajú, ktoré kultúry na nich hrajú a ďalšie zaujímavosti. Deti si ich budú môcť aj vyskúšať.

8. 12. o 16.30 h zavítajte do rodinného centra Mikuláš a deti rozveselí aj **divadielko ZkuFraVon**.

Blížšie informácie na stránke www.rckramarik.sk

feminia
pomáhame ženám

Otváracie hodiny:
Po – Pi 9.00 – 17.00

FEMINIA, Račianska 31,
831 02 Bratislava
tel.: 02/442 501 33
mobil: 0911 373 350
e-mail: moja@feminia.sk

Zdravie a krása pre ženy na jednom mieste

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

KONCERTY

2. 12. 2015, streda 19. h

BIGBÍTOVÉ SKA a REGGAE Vianoce
POLEMIC s hosťom **ROBOM GRIGOROVOM**

8. 12. 2015, utorok 20. h

ANDREJ ŠEBAN TRIO TOUR 2015

Andrej Šeban, Marcel Buntaj a Martin Gašpar

18. 12. 2015, piatok 19. h **HONZA NEDVĚD** - Návrat

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

ČAJE O PIATEJ o 17. h, žrebovanie vstupeniek

5. 12. 2015 Mikulášsky čaj o piatej **HS COLOR**

12. 12. 2015 Dychovka pri vianočnom stromčeku
s **DH ŠARFIANKA**

20. 12. 2015 Vianočný čaj o piatej s **HS CHARLIE BAND** (nedeľa)

26. 12. 2015 Štefanská zábava s **HS SATURN**

31. 12. 2015 **SILVESTER** s **HS PARTY TIME**

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

9. 12. 2015, streda 19. h

Na kus reči s Jozefom Banášom a jeho hosťami
na tému Veselo o peniazoch

13. 12. 2015, nedeľa od 10. h

Magická Lucia

Celodenný program zostavený z prednášok,
poradenstva a praktických zážitkových kurzov so
známymi osobnosťami, koncertom a prevapením

16. 12. 2015, streda 19. h

Vystúpenie **Poddukelského umeleckého**
ľudového súboru

17. 12. 2015, štvrtok 19. h **Svet za oponou**
Talkshow časopisu Zem a vek

PODUJATIA PRE DETI

7. 12. 2015, pondelok 14. h

Mikuláš pre deti s veselým programom

19. 12. 2015, nedeľa od 15. h

Vianočný program pre deti, tvorivé dielne
a diskotéka

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok a utorok o 18. h **Sahadža joga**

Každý pondelok a stredu o 18.30 h **Taichi**

3. 12. 2015, štvrtok 16. h **Klub Patchwork**

5. 12. 2015, sobota 15. h

Klub Bruna Gröninga (film)

10. 12. 2015, štvrtok 16. h **Klub priateľov opery**

10. 12. 2015, štvrtok 18. h **Klub Bruna Gröninga**
(prednáška)

17. 12. 2015, štvrtok 17. h

Bratislavský včelársky spolok

18. 12. 2015, piatok 14. h

Informačné centrum zdravia

V utorok od 17.15 h a 19. h, vo štvrtok od 17. h

Joga pre zdravý pohyb dospelých

V pondelok a v utorok od 15.30 h

Kurzy tanečnej školy Gala

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATELOV (ĎALEJ VSZ)

5. 12. 2015, sobota 8. - 12. h

**VSZ mincí, medailí, odznakov, pohľadníc, kníh,
gramoplatní, plagátov, filatelie a pod.**

12. 12. 2015, sobota 8. - 12. h

**Elektro, rybárske, foto potreby, hudobné nástroje,
železničné, dopravné modely a pod.**

VÝSTAVY

8. - 21. 12. 2015

Drôtené Vianoce – vystavuje klub drotárov Džarek

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok
14. - 18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

**Blížišie informácie na č. : 02 / 44 37 26 20,
02 / 44 37 37 71**

Predpredaj vstupeniek: utorok a streda 16. - 19. h
a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská
21, tel. 02/44373763. Vstupenky Na kus reči
s Jozefom Banášom a na koncerty je možné zakúpiť
aj v sieti **Ticketportal**.

Zmena programu vyhradená.

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel. 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

5. 12. 2015, sobota 19. h

Adventný koncert Radosť duše

soulová a gospelová speváčka Rachel Jeanty,
na klavíri sprevádza Falk Bonitz

14. 12. 2015, pondelok 19. h

Vianočný 144. poetický večer s Jurajom Sarvašom

KLUBOVÉ PODUJATIA

2. a 9. 12. 2015, streda 16.30 h

Klub Venuša, stretnutia Ligy proti rakovine

PODUJATIE PRE DETI

19. 12. 2015, sobota 16. h

**Nesieme vám novinu, počúvajte, v Betlehemskej
doline pozor dajte**, vianočný príbeh na motívy
slovenských ľudových kolied v podaní Divadla
Neline

Služby – prenájom priestorov na semináre,
spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda
od 16. h do 19. h

Zmena programu vyhradená.

Dieťa a REGGAE Vianoce
nie len
polemic
Piaty predvianočný koncert
host **Robo GRIGOROV**
2.12.2015 19.00 h

www.andrejsheban.com
ANDREJ ŠEBAN TRIO TOUR 2015
8.12.15 BRATISLAVA
SK VAJNORSKÁ 20:00
:RADIO_FM
MEDIÁLNY PARTNER
PayPer Vision

50 rokov na pódii
HONZA NEDVĚD
NÁVRAT
hostia **Pavel Helan**
/sprievodca programom, gitarista, pesničkár/
a **Jindra Koníř**
/klávesové nástroje, aranžmá/
18.12.2015 19.00